

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po D 10—, za ino-
semesno D 10—, dostavljen na dom
D 11—, na izkaznice D 10—,
inštrukcijsko po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA"
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poštnina plačana v gotovini.

Cena današnje številke 1 Din.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — Šteta poštnemu
računu št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odgovarja. — Rokopis se ne vrača.

Naslov

Tit. Knjižnica liceja
Ljubljana

Maribor, sredo 25. marca 1925.

Leto: VI. — Številka: 68.

Dr. Žerjav obračuna s klerikalci.

Seja v ostalem precej mirna. — Dr. Žerjav zavrne ostudne klevete duhovnika Smodeja.

BEOGRAD, 24. marca. Za današnjo skupščinsko sejo je vladalo povsod veliko zanimanje. Seji so prisostvovali vsi ministri razum vojnega. Seja je pričela ob 9.50 uri. Po izvršenih formalnostih je javil predsednik dr. Subotić, da se je nemški poslanec dr. Kraft odpovedal mandatu v okrožju Sombor-Baranja in da obdrži mandat v okrožju Pančevo-Belaerka; radikalni poslanec dr. Voja Janjić pa se odpove mandatu v rudniškem okrožju.

Nato je pričela verifikacijska debata. Prvi je govoril min. dr. Žerjav, ki je odgovarjal na nečuvane in podle klevete in osebne napade posl. Smodeja. V kratkih besedah oriše razmere v Sloveniji. Povdarja, da v Slov. ni bilo gradnega volilnega terorja in se sklicuje pri tem na izjavo voditelja SIS napram novinarjem v Beogradu, ki je izjavil, da v Sloveniji sploh teror ni mogoč. Minister je preciziral svoje stališče napram politikujoči duhovščini. Pritožba demokratske stranke v mariborsko-celjskem volilnem okrožju ima predvsem namen, celo državo opozoriti na oni teror, ki v Sloveniji v resnici obstoja, na zlorabo

"TABOR" je najcenejši slovenski dnevnik. Stane mesečno samo 10 din. Prinaša v kratkih obrisih vse najvažnejše dogodke, ki jih drugi listi raztezajo na dolgo in široko.

vere in cerkve. Podkreplja svojo trditve s podatki, ki jih je navedel posl. dr. Pivko, in z onimi, ki so v uradnih dokumentih notranjega ministristva. Ti dokumenti so dokaz, da je duhovščina dobila za svoje postopanje pri volitvah direktive od zgoraj. (Klici: »Dol s klerikalizmom!« — Klerikalci vpijejo: Govorite raje o Thurn-Taxisu! — Pribeči: vi klerikalci! Govorite raje o čevljih in ameriških bluzah!) Ko je nastopil zopet mir, je nadaljeval dr. Žerjav, da vprašanje zlorabe vere ni kulturno socialno vprašanje, ampak problem, ki interesira celo državo, ker je ta metoda naperjena proti državi, proti vladnemu sistemu in proti ustavi. Čestitati je Hrvatoma, kjer je Radić že obračunal s škofi, ki so se hoteli vmešavati v strankarsko politiko. Cerkev ne sme nastopati kot razsodnik v naših narodnih vprašanjih. V boju za suverenost bo zmagala država. Dr. Žerjav je še zavrnil Smodejeve osebne napade nanj.

Po njegovem govoru se je nadaljevala debata o razpisu novih volitev v bregalniškem okrožju. Seja še traja.

paratizma, ki bi hotel radi partikularističnih interesov razbiti težko pridobljeno jugoslovansko državo. Kompromis je mogoč z onimi, ki so bili vsekdar lojalni državljani, nikakor pa ne z izdajalci in habsburškimi, oziroma sedaj boljševičskimi hlapeci!

— Komunistično zastrupljanje mladine. Pri aretaciji nekih komunističnih agentov v Beogradu dne 22. tm. so bili zaplenjeni tudi razni spisi, iz katerih je razvidno, da obstoja v državi tudi tajna mladinska komunistična organizacija s centralo v Beogradu in z oblastnimi sekretarijati v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Skoplju. Ta komunistična organizacija je celo pripravljala puča za dan volitev. Med zaplenjenimi akti je tudi dopis iz Slovenije, kjer se pravi, da se akcija ni mogla izvesti, ker je bila policija opozorjena. Treba bo vsekakor tem pojavom posvečati zlasti pri mladini veliko pozornost, ker nam je znano, da se je tudi med srednješolsko mladino — zlasti v Mariboru — že močno razširil strup komunistične propagande.

— Češka zmaga v Jihlavi. Dne 22. marca so se vršile občinske volitve v Jihlavi, znatnem moravskem mestu, ki je bilo doslej v nemških rokah. Nemci so napeli vso moč in uporabili vsa sredstva, da bi vzdržali še nadalje nemško nadvlado v Jihlavi. Ni jim uspelo. — Češke stranke so dobile 9435 glasov in 22 mandatov, nemške 6683 glasov in 16 mandatov. Tako je prešla v češke roke ena zadnjih večjih trdnjav nemštva na Moravskem.

— II. književna tombola Jugoslovanske Matice. S številkami, izžrebanimi do 14. tm., so bili zadeti vsi dobitki za tombolo in je s tem igra dovršena. Tombolo so zadele tablice, ki nosijo številko 1815. Imena onih, ki so zadelo tombolske dobitke, objavimo prihodnjič.

— Smrtna kosa. V občini Moravci (okr. Ljutomer) je umrl 19. tm. posestnik, kovač in župan g. Jakob Marinič, odločen pristaša Narodnega bloka. Blag mu spomin!

— Dva požara v Ormožu. O polnoči na sredo dne 18. tm. je začel goriti kurljivi cvetličnjak tukajšnjega lastnika ormoške graščine. Domače gasilno društvo je prišlo hitro na pomoč, ter preprečilo razširjanje ognja na poleg stoječe stanovanjsko poslopje. Škoda je temvečja, ker je vladal iste dni poseben hud mraz, ki je uničil še ostale rastline, katerih ni dosegla vročina. Ogenj je nastal najbrž po nepreviđenosti. — V soboto, dne 21. tm. ob 3. uri zvečer je sirana električne centrale naznanjala ožen pri tukajšnjem izvoščku Habjančiču; zgorole je gospodarsko poslopje, orodje in hlevi. Brzo sta prišli gasiti Ormoško in hardeško gasilno društvo. Kako je nastal tu ožen, se še ne ve.

— Inozemska kampanja proti Jugoslaviji in stališče Čehov. Iz Prage nam poročajo: Kakor v ostalih zavezniških deželah, tako je tudi češkoslovaški tisk zavzel odločno stališče proti publicistični kampanji, ki so jo v zadnjem času otvorili nemški, za njimi pa tudi nekateri angleški listi proti Srbiji. Kakor znano, skušajo na podlagi brošure beograjskega vsenčističnega profesorja Stanojevića ter nekega članka Ljube Jovanovića v knjigi »Krv Slovanstva« dokazati, da je srbska vlada vedela za sarajevski atentat in je bila celo v izvestni zvezi z njim. Napačno uumevana in iz celote iztrgana izjava obeh navedenih piscev je nemški tisk izrabil za senzacionalen dokaz, da vojne ni kriva Nemčija, ampak Srbija! — Češki zgodovinar univ. profesor dr. Pekař, ki je spisal obsežno delo »Svetovna vojna«, sloneče na podlagi vseh dostopnih diplomatičnih aktov in ki velja v tem vprašanju kot ena največjih avtoritet, je zavzel takisto odločno stališče proti tej kampanji. Na češkoslovaškem pričakujejo, da bo zanimanjem »Modre knjige« izšlo, da je izšlo naše zunanje

ministrstvo in katero bo urdil Ljuba Jovanović.

— Pred novo akcijo bolgarskih komitašev. Preko Beograda poročajo iz Južne Srbije, da se bolgarski komitaši pripravljajo po daljšem odmoru na novo akcijo. Na sestanku v Kjustendilu so makedonstvujušči sklenili, da bodo obnovili delovanje takoj z začetkom spomladi. Seveda tudi pri nas ne drže rok križem; škoda je samo žrtev, ki bodo morale pasti na obeh straneh zaradi brezupne trmoglavosti v svetovni vojni poražene germanofilske in koburžansko-militaristične klike v Bolgariji, katera si je izbrala stari spor o Makedoniji za svojo zločinsko krinko.

— Na naslov gg. učiteljev. Iz nekega kraja ob železnici smo naprošeni, da objavimo: tam si žele učitelja, ki bi hotel voditi pevski zbor in telovadbo. Kje je to, se izve v našem uredništvu.

— 50-letna plavačica. Letos imajo v Angliji posebno sportsko senzacijo: pri plavalških tekmah bo skušala neka 50-letna Angležinja, gospa Craven, ki je že babica, preplavati kanal la Manche. Gospa Craven je vkljub svojem letom strastna plavačica. Po pokličen je bolničarka v mestu Weymouth ob Kanalu. Vsak prosti čas porabi za trenajo v lepem vremenu, v dežju in burji, trenaja že dve leti.

— Nov konzulat v Beogradu. Republika Peru je ustanovila v Beogradu svoj konzulat. Eksekvatur je podeljen gosp. Jakobu M. Alkalaju. — Na to se opozarjajo izseljenci.

— Jugoslov. akad. društvo »Triglave« v Ljubljani si je na VIII. rednem običnem zboru dne 16. marca 1925 izvolilo za polletni semester 1925 sledeči odbor: predsednik: Golouh Ciril, cand. iur.; podpreds.: Tiplič Ljubo, stud. iur.; tajnik: Cvetko Zvonko, cand. iur., blagajnik: Sijanec Milan, cand. iur., knjižničar: Trampuš Joško, stud. geod., gospodar: Fiecke Alojzij, stud. ing. mont., arhivar: Kuharič Boris, stud. ing. mont., namestnik: Cvetko Branko, cand. iur., Revizorja: Planinšek Oton, cand. iur., Lovrec Mirko, cand. iur.

— Iz Dalmacije poročajo, da je v izvozu dalmatinskega vina nastopil težak zastoj. Vinogradniki so v hudi stiski in prodajajo vino po 3 din. liter. Zdi se, da bo letos ostalo okoli 100.000 hl nerazprodanega vina. Osobito prizadeta je šibeniška okolica.

— Velikonočne razglednice ima družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani že v zalogi. Osmatke je izvršil g. prof. A. Koželj. Razglednica stane 1 din., trgovci in razpečevalci dobe primeren popust. Rodoljubno občinstvo prosimo, da si preskrbi za velikonočna voščila CM razglednice, ker tako podpira tudi našo obrambeno družbo.

— Ne nasedajte izseljevalnim agentom! Radi omejitve izseljevanja v Zed. države Sev. Amerike so poskušale nekatere firme pridobivati izseljence, da se selijo v Mehiko, od koder jim bo omogočeno ob ugodni priliki vtihočapiti se v Zed. države Sev. Amerike. Naša izseljevalniška oblastva imajo v rokah take oferte od firme Benedetto Sozio, Marseille, Rue de la Republique 80. Ze posvele smo opozarjati na žalostno usodo na ta način zapeljanih izseljencev, ki jim preti zapor, lakota in deportacija v domovino. Da se izseljenci v bodoče izognajo nezgodam, ki jih čakajo, ako nasedejo brezvestnim agentom, svarimo že enkrat pred takim izseljevanjem. — Agente, ki širijo take vesti, naš se naznani policijskim oblastvom.

— Mednarodni kongres profesorjev v Beogradu. Na aprilskem kongresu jugoslov. profesorjev v Skoplju se bora pripravljalo tudi o organizaciji mednarodnega profsorskega kongresa, ki se bo letos vršil v Beogradu.

— Jevrejska univerza v Jeruzalemu se odprla dne 1. aprila. Preko našega poslanstva v Londonu je prejel tudi naš minister prosvete Pribečević poziv, da

Novi dokazi za zveze Radića s komunisti.

Značilno pismo komunista Kaclerovića.

BEOGRAD, 24. marca. Iz Sarajeva poročajo, da je policija dobila v roke originalno pismo bivšega komunističnega poslanca Kaclerovića. V tem pismu je dal Kaclerović za zadnje volitve komunistom v Bosni in Hercegovini inštrukcije in jih pozval, naj glasujejo za listo

g. Radića, ker so komunistične liste prepovedane. Za slučaj pa, da bi tudi Radićeve liste ne bile pripuščene, naj se vzdrže volitev popolnoma. Notranja ministristvo je zbralo tudi druge dokumente, ki dokazujejo, da so med komunisti in HRSS obstojale ozke zveze.

Borza.

CURIH, 24. marca. (Izv.) Sklepni tečaj. Pariz 27.15, Beograd 8.20, London 24.80, Praga 15.40, Milan 21.10, Newyork 518.70, Dunaj 0.007315.

ZAGREB, 24. marca. Pariz 328—333, Švica 1119—1129, London 302.40—305.40, Dunaj 0.0885—0.0905, Praga 187.06—190.06, Milan 256.40—259.40, Newyork 62.89—63.89

Doma in po svetu.

— Samo taktično popuščanje! Beograjska »Politika« beleži, da je Radić izjavil posl. Basaričevu, da uvidi potrebo manjših žrtev, da pa je mogoče edine taktično popuščanje, nikakor da ne idejno. Tako je treba tudi razumeti najnovejšo radićevsko mimikrijo: postali so na videz državotvorni in celo monarhisti. Saj kameleon tudi izpremeni barvo, a le zato, ker se boji sovravnika. Radićevci so uvideli, da je fronta narodnega in državnega jedinstva močnejša, zato pa začemjajo iz strahu pred popolnim porazom izpreminjati taktiko. A če kdo izpremeni taktiko, ni postal s tem prav nič boljši, ker se značaj političnega nasprotnika

meri po njegovem programu in cilju, tj. po tem kar hoče. In moskovski sluga, žolčljivi srbofob Radić, ki sedi kot veleizdajalec jugoslovanske države v zaporu, je vsaj toliko iskren, da prizna: če kaj popustimo, popustimo le za to, da bi s taktiko dosegli zmago. Tako je monarhija angleškega tipa samo bojna poteza, ki naj nasprotnika zmede, njih same pa ojači. Radićevska taktika je kopija trojanskega konja: na goljufiv način bi hoteli doseči to, česar niso mogli z odkritim bojem. Za to je za one, ki so absolutno zoper samostojno hrvatsko republiko, situacija jasna. Od takega nasprotnika, ki je že zdavnaj zapravl vsako pravico, do zaupanja in ki živi le še od cinizma, ni pričakovati ničesar. Treba ga je potolči do kraja. Taka bodi usoda hrvatskega državnopravnega se-

— Se zidajo samostane. Iz Zagreba poročajo, da si bodo zgradili dominikanci v Zagrebu velik samostan. Menda hočejo zmanjšati stanovanjsko bedo in sprejeti v samostan družine, ki žive v vagonih? To bi bilo bolj krščansko nego se zapirati v samostane!

Dr. R. Pipuš:

Beračenje.

Maribor, dne 20. marca 1925.

Zaradi beračenja se naj kaznuje:

1. Kdor na očitnih krajih ali pa od hiše do hiše berači, ali pa se iz mržnje do dela obrača do javne dobrodelnosti.

2. Kdor nedoletnike zaveja k beračenju in je pošilja beračit ali v ta namen prepriča drugim.

Kazen je strogi zapor od 8 dni do 3 mesecev.

Tako določuje § 2 zakona od 24. maja 1885 št. 89 dz.

Prepovedano je izdajati spričevala o nesrečah ali o uboštvi, ki bi se naj rabila pri beračenju od kraja do kraja.

Prekoračenje te prepovedi se kaznuje z globo od 10 do 100 guldnarjev (sedaj pač z globo od 100 do 1000 din).

Tako se glasi § 3. zakona od 10. maja 1873 št. 108 dz.

Ta zakonita določila so pri nas še v veljavi, a menda pozabljena. Opaziti vsaj ni, da bi se še uporabljala, kajti beračenje se je v zadnjih letih pri nas razpaslo, ali morda bolje k nam zaneslo v taki meri, da to ni samo velika nadloga za prebivalstvo, ampak tudi sramota za naš narod in za našo državo.

Berače smo Slovenci imeli tudi pred vojno ravno tako kakor vsi drugi narodi. Beračev menda tudi nikdar in nikjer ne bode zmanjkalo. Kdor je brez svoje krivde prišel v revščino in se tudi pri dobri volji ne more sam preskrbeti, temu se beračenje ne more zameriti. Gotovo pa je toliko, da beračenje nikdar ni posebna čast. Nisam namena, zapirati blaga srca in dobrodelne roke pred siromaki, ki so podpre svojih bližnjikov potrebi in vredni. Skrajni čas pa je, da se pri nas javno beračenje primerno omeji in zlasti zajezi beračenje delomrznih ljudi.

Par slučajev, ki sem jih osebno doživel v zadnjih mesecih, naj osvetli naše žalostne razmere. Pri meni v Mariboru se oglasi pogorelec iz kotorskega okraja in prosi za podporo. Za njim pride pacient iz Belovara, češ, da so ga odpustili iz bolnišnice, pa je brez sredstev. Pred nekaterimi dnevi se oglasi pri meni mož, približno 40 let star, dobro rejen, zdravega obraza in prosi za miloščino, češ, da je bolan na pljučih, da mora na morje, pa nima sredstev. — Malo tako zdravih prikaži je pri nas videti, kakor je bil ta mož. Samo nos je pričal, da njegov gospodar ne sovraži alkohola. Invalidi iz Makedonije in Srbije, posamični in tudi v parih, ki beračijo po Mariboru, pa so skoraj vsak-

Bleščeče belo perilo brez truda le z Zlatorog milom! Zato zahtevajte vedno le **ZLATOROG MILO!**

danja prikazen. Njih število pomnožuje vsakovrstni postopači, ki prosijo miloščine, češ, da so brez dela, ki pa se takoj zgubijo brez sledu, če jim kdo ponudi delo.

Navadno ti taki berači tišijo pod nos kos umazanega papirja, na katerem je čitati spričevalo tega ali onega zdravnika, tega ali onega občinskega urada, ali kakoršnega koli drugega urada ali zasebnika. Da je imetnik papirja tiista oseba, ki je na papirju imenovana, za to nikdar ni dokaza.

Če pride človek v revščino, če ga zadene nezgoda, bodisi tudi samo po njegovi nemarnosti, mu ne zamerim, če se obrne do svojih sosedov, znancev, sploh do ljudi domače občine, če treba tudi domačega sreza. Da pa morajo taki ljudje prepotovati kar celo državo od Vardarja do Triglava in od Lovčena do Tise in vse državljane nadlegovati, tega pa pri najboljši volji ne morem uvideti. Saj se Jugoslovani vendar nismo zaradi tega ujedini, da imajo naši berači širše polje za izkoriščanje!

Da se je ta nadloga pri nas tako razpasla, tega je mnogo krivo naše občinstvo samo, še več pa naša oblastva. Če bi občinstvo vsakega delazmožnega postopača, ki berači, odločno zavrnilo od svojih vrat, bi se to postopništvo sčasoma ne izplačalo več in bi vsaj deloma prenehalo. V takih slučajih radodarnost in ljudomilost ni na mestu. Sicer se je teh beračev, posebno pa resničnih in dozdavnih invalidov večih prav težko ubraniti. Če mu radevoljno ne daš, pa ti začne tudi groziti. Vkljub temu bi znal odločen nastop občinstva proti takim ljudem imeti vendarle ugoden uspeh.

V prvi vrsti bi pa bila stvar naših varnostnih organov (policije in orožništva, da zatirajo beračenje od hiše do hiše, od vasi do vasi. Zloblog na tem polju ni opaziti posebne delavnosti varnostnih organov.

Napačno postopajo naša politična oblastva, ki izdajajo dovoljenja za beračenje. Taka dovoljenja so v protistvoju z zgoraj navedenim § 3. zakona od 10. maja 1873. Neponučeno občinstvo vidi v uradnem dovoljenju za beračenje povrh še potrdilo, da je imetnik potrdila identičen z osebo, ki je v dovoljenju imenovana, in da je podpre vreden in

potreben. Ta dovoljenja so torej le samo protizakonita, ampak naravnost navajajo postopače k beračenju, občinstvo pa zavejajo v zmoto, da podpira iz svojega žepa ljudi, ki podpore ne zaslužijo.

Za podpiranje invalidov in njihovih vdov in sirot pobira država posebno, precej izdatne davke. Njena dolžnost je, da omogoči invalidom in njihovim svojcem, živeti brez beračenja, kolikor se sami ne morejo preživeti. Če sedajna invalidska podpora ne zadostuje, naj se poveča tako, da bo zadostovala. Invalidom pa se naj prepove beračenje, ki ni samo za nje skrajno poniževalno, ampak tudi za državo posebno sramotno.

Člen 1 zakona o zaščiti ubogih, starih in onemoglih od 15. maja 1923 št. 233 U. l. nalaga občinam dolžnost, da vzdržujejo ob svojih stroških reveže, ki niso invalidi, ki se pa sami z lastnimi pomočmi ne morejo vzdrževati in nimajo nikogar, ki bi skrbel za nje. Ukazuje jim tudi, dajati najpotrebnejšo pomoč potnikom in pripotnikom, ki so iz kateregakoli vzroka brez življenjskih pripomočkov in ne morejo nadahjevali potovanja. Člen 2. tega zakona pa ukazuje tudi srezkim, okrožnim in oblastnim samoupravam, skrbeti za takaj omenjene osebe.

Mnogokrat se mi je že pripetilo, da je prišel k meni beračit človek, češ, da prihaja iz bolnice, da pa nima sredstev, da bi se vrnil v svojo domovino. Mogoče, da to opravičevanje ni vselej edogovarjalo resnici. Vsačakor pa bi bilo umestno, da bolnice preskrbijo odpuščene bolnike s potrebnimi sredstvi, da se morejo brez beračenja vrniti v domači kraj. Če tega iz lastnih sredstev ne morejo storiti, pa bi naj uprava bolnišnice se s pozivom na zakon o zaščiti ubogih, starih in onemoglih sporazumela z občino svojega sedeža, da odpravi odpuščene bolnike brez beračenja v domači kraj.

To bujno razvito beračenje ne škoduje samo našemu ugledu, ampak vpliva tudi zelo kvarno na splošno moralo ljudstva. Razum tega je združeno tudi z drugimi nevarnostmi. Berači prinašajo nalezljive bolezni od hiše do hiše in pospešujejo tatvine. Mnogo tatov si pod beraško haljo išče primerne prilike za izvrševanje tatvin. Ako naleti postopač na oviro, tedaj berači; če pa ni ovire, pa kramljuje v stanovanje in kraje. V zadnjem času mnogo imenovani zakon o zaščiti javne varnosti in reda v državi od 2. avgusta 1921 št. 249 U. l. prepoveduje v členu 6. potepanje pod kaznijo zapore do 3 mesecev.

Narodno gledališče.**REPERTOAR.**

Torek, 24. marca. »Peterček«. Ab. D.
Sreda, 25. marca ob 15. uri »Peterček«;
Četrtek, 26. marca »Peterček«. Ab. C
(kuponi).

Popoldanska predstava krasne Strindbergove pravljene igre se bo vršila na praznik, v sredo 25. tm. ob treh popoldne. Opozorjamo starše, da pripeljejo ta dan deca v čim večjem številu. Deca se bo predvsem zabavala nad očarljivimi pravljicami slikami kot so v gozdu, v dvorani bogataša, v »kalifovi dvorani« v vaški cerkvi itd. itj. Ne manj toplo pa priporočamo to igro odraslim, ki bodo videli v nji pikro satiro, zavito v baržunast plašč. — Preproge za to izredno uspele igro je iz prijaznosti posodila tvrdila Preis v Gosposki ul. Poročilo o Traviat in Mignone smo morali odložiti.

Mariborske vesti.

Maribor, 24. marca 1925.

m Predavanje dr. Steleta o arhitekturi, plastiki in slikarstvu na Slovenskem, ki se je vršilo snoči v »Ljudski univerzi«, je bilo prilično dobro obiskano. G. predavatelj je razložil uvodoma svojo interpretacijo pojma: »slovenska umetnost« ali »umetnost na Slovenskem« in jasno in pregledno metodo ter v kolikor mogoče poljudnem tonu orisal razvoj naše umetnosti izza temne dobe romantizma preko gotike, ki nam je prinesla že lepe in še danes ohranjene stavbarske sadove do renesance, ki se je pri nas pojavila v sporu med italijansko in germansko strujo ter se odločila v prid italijanskemu duhu. Delj časa se je g. predavatelj pomudil pri baročni umetnosti, ki je začela obogačevati naše slikarstvo in kiparstvo, dokler ni novejša doba odprla vrat tudi našim domačim talentom, ki so se v romantiki in osobito v realizmu še močno oklepali tujih vzorov, v impresionizmu pa se je že pojavil slovenski ton. Odtod je prešel predavatelj k najnovejši dobi in opozoril zlasti na brata Kralja, Jakca in Pilona ter na naše arhitekta. Predavanje je lepo uspelo, dasi bi bilo nemara za našo publiko dobro, če bi predavatelj nekoliko natančneje označil tudi naša posameznih epoh. Za svoja izvajanja je žel g. dr. Stele zaslužen odobravanje. Žal da je nastal defekt v električnem toku, vsled česar je moralo izostati predvajanje slik. Če bi se bil prvi del zaključil na pr. z baročno dobo in bi se predvajale tudi v ta okvir spadajoče slike, dočim bi se bil ostali del z ilustracijami odložil za prihodnji večer, bi bil efekt večji. Tako pa bo prihodnjič tj. v četrtek dne 26. tm. kratka rekapikulacija snočnjega predavanja ter predvajanje vseh slik s podrobno razlago. — Vsled tega lahko posetijo to predavanje oni, ki snoči niso mogli priti.

m Občni zbor Protituberkolozne lige. V petek, dne 20. tm. ob 8. uri zvečer, se je vršil v mali kazinski dvorani 4. letni občni zbor PTL, ob zadovoljivi udeležbi. Predsednik, veliki župan v p. g. dr. Miroslav Ploj, se je po pozdravu zahva-

„Continental“ pisalni stroji dospeli! ANI. RUD. LEGAT & Co., Maribor, samo Slovenska ulica 7, telefon 100

Fr. Wernig — Slovenjgradec:

V zgornji Dravski dolini.

Potopisna črtica.

Gorénja Dravska dolina! Kako krasna, kako očarljiva in mnogolika je njena narava! Pravljeno lepi in nepozabni kraji — — —!

Liki široki zeleni trak se vije Drava v prostrani, globoki strugi. Tiha je, jedva slišni so njeni udarci in zamolklo pljuskanje ob bregovih in ob sivih skalah. Kaj li priča njen mrmrajoči glas, njeno otožno žuborenje? Priča-li o našem narodu, ki je bival vesel in živahen nekdanj tod in ki je v stoletnem gospodovanju tujcem pozabil naših pradedov ponosno in svobodno naravo? Priča-li o naših bratih onstran meje in nas opominja na našo globoko in neuteljivo bol? In enakomerno in jedva čujno valovi in šumi Drava — — — — —

Zadnji zlati žarki zahajajočega solnca padajo in se sipljejo v reko. Poigravajo se v stoterih rumeno-zlatih barvah z bežecimi valovi, se svetlikajo, iskrijo in zrealijo v njih. Krasna, očarljiva igra narave!

Prihajava ravnokar po strmih klanec navzdol, po gladki beli cesti, ki vodi iz Zg. Vižinge na Muto in v Vuzenico. Tik ob Dravi pelje cesta. Samo ozka, zelena proga travnika jo deli od nje.

Bila sva — tovariš M., šolski nadzornik in jaz — v Maribergu. Nedelja je bila, lepo solčno in že skoraj pomladansko vreme, pa sva si vzela za nalog, da poskusiva vzbuditi naš obmejni trg Mariberg. Priredila sva tamkaj kmetijsko-gospodarsko predavanje, —

Udeležba je bila prav zadovoljiva s strani redkih naših kmetovalcev, kakor tudi s strani naših narodno-mlačnih in nam deloma neprijateljsko razpoloženih, imovitejših posestnikov. — Zadovoljna sva z današnjim uspehom in se vračava na bližnjo postajo v Vuzenici. Opazujeva slikovito okolico.

Bele, nizke, pritlične hiše ob cesti, že ozelenela ravna polja na desni strani in posamezna velika in prostrana gospodarska poslopja ob vznožju hriba. Na strmem potočju hriba pa kot majhni zeleni oboki travniki in polja in zasajane kmečke hišice sredi obširnih, temnih gozdov. In na vrhu, na golem, jasnem, dolgem in ravnem slomenu hriba samotna kapelica.

Na levem bregu Drave pa se vzdiga temno, temno, silno mogočno in tako raznoliko gorsko pobočje — Pohorje. Črni gozd — — — kakor daleč sega oko. — Vse pobočje od vzhoda do zahoda. Samo na najzpadnejši točki, daleč na obzorju beli vrhovi Urške gore in Pee. Motriva to temno gorsko pobočje in se ga spominjava. Spominjava se romantične poti iz Vuhreda v Ribnico — močno naraslega gorskega potoka, njega tiho žuborenje, ki se mestoma stopnjuje do glasnega šumenja in drvenja belo se penčnega slapa ob visokem lesenem jez. Stoletne jelke stojé ob potoku in nebroj žag in mlinov je ob njem. In povsod velika gozdna tišina. Veličastna narava. Parkrat se odpre v stran tudi prost pogled v solčni zeleni log s travniki in ličnimi gospodarskimi poslopji. Skoz do Ribnice enaka pot, v veličastnem, tihem gozdu ob potoku, — Ob razpotju gostil-

na, lepo, moderno poslopje, zgrajeno v švicarskem planinskem slogu. V oknih, na balkonu in na podstavkih rudeče pelargenije in fuksije in rujavi lončki polni bujnega, tihega zelenja. Spredaj ob vhodu zelena trata. Tudi v gostilni vse mirno. Znamenje časa in razmer.

Molče stopiva naprej in opazujeva slikovito okolico. — Malo kmečkega ljudstva je danes na cesti. Le tu in tam kak posamezni kmet — resen in ravnodušen — po gospodarskih opravkih in — zvedavi otroci. Financarji in obmejni stražniki z družinami se sprehajajo in se zabavajo kričaje in glasno — nikakor ne v skladu s težno, veličastno lepoto narave in z značajem domačega ljudstva. Njena nasproti pridrdrajo otmene, dvoprežne kočije, z iskrimi, mladimi konji. Voziče se zvečinoma bogati, prešerui in objestni nemški in nemčurski meščani in njim enako misleči imovitejši kmetje. Njihovega vpliva se naše ljudstvo v teh krajih žalibog še danes ni oteslo. Brez prave orientacije je, brez narodne individualnosti in brez priske veselosti. Pozabilo je naše stare pravlice, naše lepe narodne pesmi. Narod, ki je bil zaslužjen tudi duševno. Le počasi prihaja osvobođenje, počasi bo tudi te naše prelepe kraje, našo štajersko Švico prozel, oživel in osvojil slovenski duh. Ogromno in nadvse hvaležno delo čaka v tem pogledu našo slovensko inteligenco, ki bi morala ob poletnih izletih v večjem obsegu, z večjim razumevanjem in tudi z ljubeznijo posegati te naše kraje in to naše do zdaj z ozirrom na svoje posebnosti premočno nvaževano ljudstvo. Velike naloge pa ima

predvsem v teh krajih stalno bivajoča inteligenca — naše učiteljstvo — in naš gospodarsko-pospeševalni pokret. — S kmetijsko-gospodarskimi organizacijami bomo ljudstvo osamosvojili in — pridobili.

Ob železnici Sp. Mute sva se nekoliko oddaljila od Drave. Po cesti proti Vuzenici pa se ji zopet približujeva. — Ozir sva se na samevaajoči, prijazni trg, ki je znamenit radi svoje narodne zavednosti izza predvojne dobe. Krasna, slikovita in romantična okolica diči ta kraj.

Nedelja je danes, praznične so bile hiše v trgu in samo iz oddaljene gostilne prihajajo — zdaj tiše, zdaj glasneje — zvoki harmonike in veselo, nerazločno petje. — Zadnji solčni žarki se poslavljajo od prijaznega tihega trga. Vzpenjajo se polagoma ob zelenem gorskem potočju in se ustavijo še nekoliko na procelju starega, romantičnega gradu ki je last slikarja Pistorja. Liki orlovsko gnezdo ždi grad med strmimi skalnatimi stenami gorskega potočja. Pramen zahajajočega solca obžari še enkrat vsega. Tihi večerni mrak lega tudi na njega in na vso pokrajino — — — Pod nami pa enakomerno in jedva čujno valovi in šumi Drava — — — — — in zbori in sanja v veliki naši slovenski in duševni svobodi.

Poslušam in prisluškujem in zdi se mi, da vedno razločneje in glasneje razbiram tudi tod odmev naše slovanske prirske. — domače pesmi:

»Mav čez jizaro, mav čez gmajnico — — — — —«

bi vsem dobrotnikom in podpornikom lige in tudi novinarstvu, ki je s svojo naklonjenostjo mnogo pripomoglo k uspešnemu delovanju lige. S toplimi besedami se je spominjal blagopokojnega odbornika lige dr. Antona Medveda. V počestitve pokojnega spomina so se navzoči dvignili. Po tem nagovoru je podal g. tajnik Ravtar poročilo o delovanju odbora, za njim pa namestnik blagajnika g. Jaki. Iz blagajniškega poročila je posneti, da je imela PTL v minulim letu 45.939,28 din. dohodkov in 47.886 din. izdatkov, tako da znaša njeno sedanje premoženje skupno s prebitkom iz leta 1923 41.800 din. Po poročilu preglednikov računov se je podelil odboru absolutorij. Pri dopolnitvenih vlogah na izpraznjena odborniška mesta in sicer po pokojnem g. dr. Antonu Medvedu in vsled premostitve v Ptuj odstopivšemu prvemu podpredsedniku g. Vladanu svetniku dr. Voučini, sta bila na predlog bivšega župana g. Grčarja izvoljena g. vladni svetnik dr. Marko Iparic in stolni župnik g. dekan Moravec, dočim je ostali odbor v smislu pravil lige, ki predvidevajo dvoletno volitev, ostal neizpremenjen. — Sledilo je predavanje g. docenta dr. Matka o pomenu, postanku in razvoju golše. Uvodoma je predavatelj naglašal važnost tega vprašanja zlasti z ozirom na veliko razširjenost golše v Mariboru in njegovi širši okolici. Glede postanka in razvoja golše je navedel razne teorije, med katerimi zavzema najvažnejše mesto ona, ki se nanaša na pomankljive joda v zraku, vodi in zemeljskih pridelkih v krajih, kjer se pojavlja golša v posebnem velikem številu. Glede zdravljenja golše je naglašal velike koristi joda, ki se nahaja v raznih preparatih, obenem pa opozoril na opasnost pri neopreznem uživanju tega medikamenta brez stroge zdravniške kontrole. Predavatelj je kot uspešno sredstvo zoper golšo priporočal zlasti jedovo sol, ki se dobi po lekarnah. Opozoril je obenem občinstvo, naj bi poskrbele, da se z ozirom na vedno večjo potrebo jedove soli ta sol prične izdelovati v državni režiji, kar bi jo znatno pocenilo, prebivalstvu omogočilo izdatnejšo uporabo, obenem pa tudi za državo samo tvorilo lep dohodek. Predavatelj je končno obljubil, da bo svoje predavanje, ki je zlasti za naše kraje zelo aktualno, ponovil, oziroma, da bo to snov obravnaval tudi v posebnih brošurah.

m Daravi za Pevniško-kulturno ligo. Hramčiča in pos. v St. Petru pri Mariboru 250 D. Posojilnica na Vranskem 50 D. Posojilna družba v Ptuj 50 D. Ljudska hran. in pos. Rečica 15 D. Hran. in pos. Sv. Urban pri Ptuj 10 D. Hran. in pos. v Bočni pri Gor. gradu 10 D. — Vsem darovalcem priročna hvala!

m Dvojna klerikalna morala. Ko so pod dr. Korošcem kot železniškim ministrom železničarji iz obupa, ker so stradali, strajkali, je dr. Korošec naglasil nadnje vojaki in jih dal streljati. Ko pa so v Mariboru klerikalni študentje insecinirali proti vsem disciplinarnim predpisom dijaški strajk, jim Koroščevo časopisje ploska. A gospodje vkljub temu pravijo, da so branilci reda in zakonitosti!

m Osebnosti. Za referenta I. kat. 7. skup. je imenovan tajnik pri okrož. agr. uradu v Mariboru g. Mato Gregorovič. — K veterinarskemu oddelku pri velikem županu v mariborski oblasti je premeščen veterinar g. Fr. Vebler, srezkemu poglavarstvu Maribor levi breg pa vet. g. Fr. Baš.

m Jugoslov.-češkoslovaška liga ima v četrtletno važno sejo, na katere dnevnem redu je med drugim poročilo o Masarykovih proslavah v celni mariborski oblasti, vprašanje uvoza češkega piva, stališče glede češke tvrde Bat'a in drugo, vsled česar je nujna udeležba vseh odbornikov.

m Po blamažo si je prišel v Maribor v soboto g. Jelačin ml. iz Ljubljane, načelnik Zveze trgovskih gremijev, ko si je vzel čas za poset občnega zbora Trg. gremija. Kot takega so ga naši trgovci lojalno sprejeli in dobil je celo besedo. Svede se ga je pustilo govoriti le stvarno. Ko pa je pri slučajnih omenil, da lahko govori tudi o svojih političnih kozlih, je zadel na najodločnejši odpor. Greh za časa volitev mu ne bo odpuščen in naj še tako pridno poseja občne zbornice gremijev. To je jasno videl v Mariboru, kjer je tokrat dobil po prvi formalni sedaj tudi še moralno nezaupnico. Boljše bi bil storil, da je ostal doma in bi lepo premišljeval, kako bi popolnoma mirno in brez ponovnega razburjanja podal svojo demisijsko.

m Otroški večer na Ljudski univerzi — kakor že javljeno — v nedeljo dne

29. tm. ob 16. (4.) uri popoldan v mali kazinski dvorani Ker imamo v Mariboru malo mladinskih prireditelj, je treba pozdraviti, da se »Ljudska univerza« briga tudi za naše mladike. Prireditelj bo imela intimen značaj, o čemur pričaja program. Med drugim bo gđ. Severjeva recitala odlomke iz župančičevega »Cicibana« in Tagorjevega »Rastopina« meseca, član naše drame g. Škerl pa bo prebral več pravljic iz češke in ruske literature. Nato pridejo na vrsto tudi zanimive skioptične slike. Da bo na prireditvi še več življenja, bo najnadarjenejši violinist-gimnazijec zasviral s spremljevanjem gđ. Zacherlove nekaj otroškemu obzorju primernih skladb. — Vstopnina za to prireditev je zelo nizka. Zeleti bi bilo, da bi učiteljstvo opozorilo šolsko mladino na ta večer, ki bo vseskozi dostojen in blagodejen.

m Tumpejev samomor. Včeraj smo obširno sporočili o zagonelnem umoru o. o. samomoru Fr. Tumpeja v Loški ulici. O dogodku so se širile najrazličnejše govorice in »Naša Straža« ga je že zabeležila kot roparski umor. Kakor smo poročali, je včeraj prevladovalo mnenje, da gre za nenavadno, prav bedasto obliko samomora. Danes je to mnenje prodrla docela in je treba govorico o roparskem ali maščevalnem umoru zavreči. Ponovna zdravniška preiskava je dognala, da so rane na glavi res paravolne s telesom; poznata se sicer dva udarca s topim telesom, t. j. s toporjem sekire, vendar pa je sklepati z vsi verjetnostjo, da si je ta udarca zadal Tumpej sam, ko je že tekel kri, kar se ujema z okravavljenostjo sekire. Mož je bil menda vendarle precej narkotičen in ko je bil že prispel rešilni oddelku, je hotel dati »za en litrček«. S krvjo je bilo zbog tega tako močno poskropljeno, ker se je mož udaril nekajkrat po rami. Ko so ga pripeljali v bolnico, mu je dejal strežnik, ki dobro pozna rane in ni šlufil umora: »Pošteno ste se razmesarili!« V soboto sta bila aretirana s tem v zvezi dva brata L., ki bivata v isti hiši. Ta zveza pa ima nekoliko ljubavne barvile; istega dne se je namreč sprel neki carinski nameščeneec M. z enim izmed teh bratov, ki ga je udaril. M. je izvedel, da se njegova žena prerada družji z L. Ker se je govorilo, da je stari Tumpej povedal M. — uresnico o ženi, je obstojal sum maščevalnosti, zlasti ker je bil eden izmed bratov popoldan še v Tumpejevem stanovanju. Brata L. sta bila tedaj aretirana, vendar pa kmalu izpuščena. Stari Tumpej se v bolnici še vedno drži zagonetno; mogoče celo ve, da listi pišejo o njem in da je postal čez noč popularen. Vsekakor pa je del kandidatom samomora slab vzgled, kajti tako neumno menda nihče ne bo trpinčil samega sebe.

m O prvem svitu se je zibala davi na potu domov natakarija Leopoldina iz neke manjše kavarnice. Dasi je imela s sabo kavalirja, ki jo je po svojih viteških močeh podpiral, so jo vendar silno nadlegovali vinski duhovi. Na Glavnem trgu se je po njihovi krivdi zaletela v neko izložno okno in ga trešč — razbila. Tako bo morala natakarija Leopoldina poravnati 400 din. škodo.

m Na ulici se je zgrudil včeraj pred trgovino Vesentjak na Aleksandrovi cesti neki Ivan C. Mož se je pri padcu nekoliko ranil. Rešilni oddelku ga je prejel na svojo postajo.

m Kočijaška idila. Včeraj okoli 10. ure je opazil stražnik na Meljski cesti kočijo, ki je mirno stala s konji sredi ceste. Ker ni bilo nikogar pri konjih, je stopil tja in opazil, da se je kočijaž blaženo vleknil v mopol zaprte sedeže in brezbržno zadremal. Ko ga je predramil, je bilo videti, da je mož silno pijan. Tako so morali kočijaža, ki se piše Jakob A., drugi spraviti domov. Mož se je vpijal v družbi rekrutov, katere je vozil od krčme do krčme.

m Še o novicah. Še tekom včerajšnjega dne so novinci prepevali in kričali po mestu, dasi bi bili morali biti že v vojašnici. Delali so ubogim, za nje odgovornim županom hude preglavice. — Včeraj popoldne je popivala skupina teh »mladih vojakov« v neki gostilni na Glavnem trgu. Kmalu bi bil nastal hud tepež med njimi, pa je bil stražnik bližu in jih je oddal vojakom, kateri so jih vinjene in kriče uvedli v svet vojašnice in discipline. — Smelo je imel novinec Alojzij J. iz Rač, ki si je prinesel z doma z jestvinami obilno založen kovčeg in ga shranil v neki gostilni na Meljski cesti. Ko se je vrnil, je opazil, da so mu izginile iz kovčka vse klobase in vsa gnujat. Tako se je moral podati v vojaški stan brez domačega blagoslova.

m Aretacija nevarnega klateža. V Mariboru je bil aretiran Jože Rottmann

ki ga zasleduje graško orožniško po veljstvo radi večjih tatvin. Mož je prišel iz Vrha, kjer je nedavno predsedal 2 leti v vojaškem zaporu, kamor so ga vtaknili zavoljo pobega iz vojaške službe.

m Dar »Ljudski knjižnici. Ravnatelj trgovske šole g. Dolenc je daroval iz nagrade pri Posojilnici med drugim tudi Ljudski knjižnici 100 din. Vivant sequentes!

m Tedeuski izkaz o nalezištvih bežnih v mariborskem okolišju od 15. do 21. marca. Škratlanka ostalo 14, novih 7, ozdraveli 4, ostane 17.

m Iz Krčevine nas naprošajo, da objavimo: Prebivalci občine zlasti pod piramidno se opozarjajo, naj se v interesu javnega zdravja in v svojem lastnem interesu drže sklepa obč. sveta in napiše na prepovedani tabli, s katerim je prepovedano metati odpadke in druge stvari v potok.

m Tečaj za klekanje. Mariborsko slov. žensko društvo, odsek za pospeševanje domače obrti priredi, ako se oglasi dovolj udeleženk, dvomesečni tečaj za klekanje. Prijave sprejema in natančnejša pojasnila daje do 23. tm. ga, Zlata Brišnik v Slovenski ulici.

m Mestni kino. Od torka dne 24. do vključno četrtka 26. marca se predvaja film: »Pariška beda in razkošje« razkošna drama v 8 činih.

m Kavarna mestni park. Dvno svira še nekaj časa pianist Mirko Herce od 21. do pol 3. ure. Pri lepem vremenu v nedeljo in praznik tudi popoldan od 16.30 do 18.30 ure. 661

Sport.

Za včerašnje število namenjene sportne vesti so vsled tehničnih zaprek izostale, zato jih prinašamo radi kronike dames, dasi so informativno že nekoliko pozne.

m MO, Maribor. Iz 2. seje dne 23. marca 1925. K prijavljenim tekam se delegirajo sledeči sodniki: Sreda: dne 25. marca. Ob 13. uri: SV Rapid (naraščaj): SK Merkur (naraščaj), Bergant, ob 15. uri: Ing. podoficijska šola: SK Merkur, Sepec. Sportno nadzorstvo g. Zellmer. Obe tekmi se igrata na prostoru ISSK Maribora.

m ISSK Maribor : SK Jadran 3:1 (1:1). V nedeljo je igral ISSK Maribor prvenstveno tekmo v Ljubljani in si je po ostrem boju pridobil dve važni točki v prvenstveni tabeli. Igra ni dosegla svojega viška ker jo je oviralo slabo vreme in razmočeni teren. Vendar pa je bila zanimiva in vseskozi fair na obeh straneh. Tekom igre se je pokazala lahka tehnična in taktična premoč Maribora, zlasti vsled njegove lepe kombinacije. Posebno dobra je bila obramba v vratarjem in krilci, med njimi tudi Brumnjak, ki popolnoma nadomešča k vojakom odšlega Marusiga, dočim napadalna vrsta, predvsem njena desna stran ni mogla zadovoljiti, ker mnogo lepih šans ni znala izrabiti. V splošnem se da ugotoviti, da Maribor stalno napreduje in se izpopolnjuje, tako da si utegne pridobiti častno mesto v prvenstveni tabeli. Sodil je gos. Vodišek dobro. — R—č.

m SV Rapid Maribor : SK Celje 4:2 (3:0). V nedeljo v Mariboru odigrana prvenstvena tekma ni nudila lepega nogometa. Kriv je bil precej slab teren, vsled česar se igra ni mogla dovolj razvijati. — Situacija je obvladala SV Rapid, zlasti velja to za prvo polovico igre, med tem ko so bili v drugi polovici gospodarji po večini Celjani, ki so parkrat zelo nevarno ogrožali vrata SV Rapid. — Pri malo več pazljivosti in pravočasnega starta na žogo, kakor tudi odločnosti, bi si lahko Celjani priborili zmago. — Sodnik g. Ochs je to pot nekoliko nesiguren.

SK Svoboda : SK Mura 2:1. Prvenstvena tekma se je odigrala v Mariboru ob slabem vremenu. Obisk minimalen.

m SK Merkur : SK Ptuj 2:2 (0:1). Prvenstvena tekma se je odigrala v Ptuj.

m ISSK Maribor : Jugosl. akademiki, Gradec. V nedeljo dne 29. marca tl. pop. s pričetkom ob drugi uri se vrši prijateljska tekma navedenih moštve tukaj v Mariboru. — Druge mariborske klube se prosi, da na ta dan ne prireajo svojih event. nastopov.

m TSK Merkur, I. — Inženerska podoficijska šola Maribor. Jutri, dne 25. tm. se odigra ob 15. uri na igrišču ISSK Maribor prijateljska tekma med imenovanimi kluboma. Imenovano moštvo je znano iz Zagrebških in Beograjskih klubov ter je pričakovati zelo napeto igro. V predigri nastopita ob 13. uri istotam Merkur (naraščaj) proti Rapid (naraščaj)

Redni občni zbor Trgovskega gremija v Mariboru.

Maribor, 22. marca.

Sinoči se je vršil v Gambinovi dvorani občni zbor gremija trgovcev. Udeležba ni bila povoljna. Predsednik g. Weixl se je uvodoma spomnil lani umrlih članov, zlasti g. Ant. Novaka, ki je zapustil gremiju hišo za obubožane trgovce. Nato je podal poročilo o delovanju v minulem letu. Koncem leta 1924 je štel gremij 738 članov-trgovcev, 643 nameščencev in 217 vajencev in praktikanov.

Blagajniško poročilo izkazuje 3013 din. premoženjskega prirastka. Vsi fondi so aktivni. Hiša gremija, ki je bila l. 1920 še močno zadolžena, je danes čista vseh bremen.

Proračun za letošnje leto znaša 74.500 din. Za brezposelne pomočnike se je ustanovil poseben fond, v katerega plača vsak član 20 din. Inkorporacijske pristojbine so se določile z 300 do 10.000 D, o višini odloča v vsakem slučaju odbor. Članarina se je zvišala na 75 din., za vajence na 20 din. letno, vendar v najvišjem iznosu 300 D, za posamezno tvrdo. Predlog, da bi se naložila gleba članom, ki ne prihajajo k zborovanjem, je bil odklonjen.

Pri volitvi odbora, je bil g. Weixl soglasno zopet izvoljen predsednikom, gg. V. Berdajs in I. Starkl njegovim namestnikom; v odbor gg. Fr. Majer, Iv. Šostarič, Miloš Oset, Franc Gulda, Ferdo Pinter, Drago Rosina, Al. Domicelj in Fr. Koček, kot namestniki Gaspari, Jakob Lah, J. Kovač in Jožef Laufer; za pregledovalce računov pa gg. A. Poš in F. Kavčič.

V odseke so bili voljeni: za trgovsko šolo Majer, M. Oset, K. Jamčič; v razsodišče: Jančič, Gulda, Feldin, Rozlič, Rosner; v pomočniški odsek: Starčič, Novak, Pinter, Ploj, kot delegati za Zvezo gremijev: Feldin, Majer, Šostarič, Novak, Weixl, Oset, Berdajs, Ploj, Rosina in Lenard.

Da se omeji hiperprodukcija pomočnikov, se sklene znižati dovoljeno število vajencev: odsedaj naprej sme tvrdka z 1 pomočnikom imeti enega vajenca, z 2—3 pomočniki 2, z 4—6 pomočniki 3, z nad 6 pomočniki pa 4 vajence.

Daljša debata se je razvila tudi o trgovski nadajevalni šoli: šolska takosa se je zvišala na 150 din. Povdarilo se je, da se smejo sprejeti samo vajenci dobro šolsko izobrazbo. Pri prijavi se morajo istočasno predložiti tudi šolska spričevala. Principijelno se smejo vajenci s 3-letno učno dobo prejemati le v času od 1. jun. do 31. okt., da morejo redno obiskovati šolo.

Predlog, da bi se trgovci odkupili za razna darila, je bil po daljši debati odklonjen.

Živahna debata se je razvila tudi o vprašanju samostojne bolnišnice in podporne blagajne trgovcev, v zvezi s tem pa tudi vprašanje nakupa sanatorija. — Izvoljen je bil ožji odsek, ki naj da vprašanja preštudira in poroča prihodnjemu izrednemu občnemu zboru.

Pri slučajnostih se je oglasil k besedi tudi g. Jelačin ml. iz Ljubljane. Dasi bi bil imel poročati le o delovanju Zveze, mu žilica ni dala miru in vpletel je v svoj govor tudi politiko, dasi na drugi strani sam — vsaj navidezno — pobija politiko v gospodarskih organizacijah. Ko je začel govoriti o svoji ulogi povodni volitev v Ljubljani in je omenjal g. Mohoriča, so mu z vseh strani doneli kliki: »Živio Mohorič!« Uvidel je, da se mariborsko trgovstvo ne zanima za njegove politične izjave, ampak da jih nasprotno celo odklanja, in nehati je moral z govorom. Predsednik g. Weixl je še omenil, da ne pripušča o tem nikake debate, češ da je mariborsko trgovstvo dovolj orjentirano in da ima vsak svoje utrjeno mnenje. Nato je zaključil občni zbor.

Kultura in umetnost.

x Narodni okraski. Bliza se Velika noč in z njo obnavljamo razne stare narodne običaje. Tako n. pr. bodo po vseh krajih naše širne domovine žene in dekleta z raznimi narodnimi motivi okraševale pihre, da obdario z njimi znance in prijatelje. Ta prastara navada se je začela v zadnjih letih, odkar nam je podal prof. A. Stič svojo bogato zbirko pihrov v krásnem barvotisku, zopet uveljavljati. Z njo nam je dvignil dragocen zaklad pestre narodne umetnosti, ki zasluži, da se zopet oživi in razširi med narod. Da se morejo tudi manj premožni seznaniti z narodnimi orna-

menti in pri njih in jih pravilno uporabljati, je drž. založba šolskih knjig in učil v Ljubljani, ki je z velikimi žrtvami to zbirko založila, ceno delu znatno znižala. Vsa zbirka prirobov, obsegajoča 10 umetniško izvedenih listov in 2 njo združena zbirka krasnih ornamentov, osnutkov na kožuhih (31 listov) z navodilom, kako okraševati prirobo in opisom kožuho, stane do preklica le 60 din., na finem kartonu pa 80 din. Na isto ceno je znižala tudi zanimivi zbirki istega pisatelja o narodnih okraskih na orodju in pohištvi (16 listov). — Domača in tuja strokovna kritika je sprejela Sirovevo velezaslužno narodopisno delo z enodušnim priznanjem; zato je želeli, da si te zbirke nabavi vsaka šola, vsaka zavedna narodna rodbina ter da se uveljavijo kot najbolj primerno velikonočno darilo. Po označeni znižani ceni so omenjene zbirke na prodaj samo direktno pri drž. zalozi šolskih knjig in učil v Ljubljani.

Gospodarstvo.

g Svetovna produkcija petroleja je znašala v letu 1924 v tisočih tonah: 1.005.915. Največja producenta sta: Združene države S. A. in Mexiko. Prva je pridela v tisočih tonah 717.000, druga 140.000. Dalje so producirale (istotako računano v tisočih tonah): Rusija 44.000, Perzija 32.000, Nizozemska, Indija 15.000, Rumunija 13.000, Venezuela 8200, Indija 7500, Peru 6500, Poljska 6000, Borneo 4500, Argentinijska 4000, Trinide 3750, Japonska in Formosa 1500, Egipt 1000, Kolumbija 600, Francija 500, Nemčija 350, Kanada 175, Češkoslovaška 100, Italija 30, Italija 30, Alžir 9, Anglija 1, druge države 200. V Zedinjenih državah in Mehiki je bilo lani opaziti znatno zmanjšanje produkcije. V Rusiji je produkcija lani narasla.

— Hmeljarsko društvo za Slovenijo v Zalcu ima svojo 45. redno glavno skupščino na praznik, dne 25. tm. ob dveh popoldne v dvorani gosp. Fr. Robleka v Zalcu po običajnem dnevnem redu. — Hmeljarji pridite vsi! računih. Da se udeležencem v poštno-čepkovnem prometu olajša uporaba čekovnih računov tudi pri izplačilih v gotovini, bodo poštna hranilnica in njene podružnice od 1. aprila tl. dalje zaračunavale provizijo v doseganju izmeri 1/2‰ (pol pro mille) samo pri zneskih do 30.000 din., pri večjih dispozicijah pa se bo od zneskov, ki presegajo 30.000 din. zaračunavala provizija le v izmeri 1/4‰ (četrt pro mille). Pri tej priliki se opozarja lastniki ček. računov na dejstvo, da se pri dispozicijah v virmanu t. j. pri dispozicijah v korist drugih ček. računov, kakor tudi pri dispozicijah v korist čekovnih računov Narodne banke pri Poštni hranilnici in njenih podružnicah v Ljubljani, Sarajevu in Zagrebu, in končno tudi pri dispozicijah v korist žiroračunov pri Narodni banki ne zaračunava nobena provizija.

— Jubilejno vrtnarsko razstavo prirede 1. 1926 v Dresdenu. Razstavni pro-

stor bo obsegal 30 ha. Posebno lep bo svetilniški oddelček — predvideno je, da bo razstavljenih 300.000 vrst cvetlic vseh oblik in barv.

Dopisi.

Sv. Anton na Pohorju. Naivni dopisnik bližnje Ribnice na Poh. je gotovo v kaki dimnici skoval besedilo, napisano v 13. številki »Slov. Gosp.«. Kdor dalje ne vidi, kot iz farovža v kaplanijo, ta tudi ni mogel videti, kako jo je Antonski župnik ubiral skokoma od prve do slednje hiše, ko je šlo za agitacijo za SLS. Dolžijo se pač ribniški agitatorji SLS, ker jih je 2. februar 1925 že prepričal, da pri Antonu ni tal za te, ki upajo, da jih bo župnik zastoj poročil. Ormož. Javno vprašanje gospodu lekarnerju Trautvetterju. Da v raznih družbah iztresa svojo nevoljo radi dozebnega preganjanja Nemcev v naši državi, nas dalje ne zanima toliko. Pač pa Van svetujemo prav odločno, da se izogibate izraza »Verräter«, katerega ste že ponovno rabili o našem poročilu dr. Pivku, ker bi se sicer morali z Vami zelo resno razgovoriti. — Narodnjak.

Razno.

— Tragedija v župnišču. V občini Gyergyomenos na Madžarskem se je zgodila v rodbini tamošnjega grško-katoliškega župnika strašna žaložnja. Župnik je z britvičjo perezal svoji ženi vrat, smrtno ranil služkinjo in končno še samemu sebi prerezal žile. Kljub strašni rani je župnikova žena še imela toliko moči, da se je splezala k vratom in klicala na pomoč. Prišli so sosede in oroniki. Nudil se jim je strahoten prizor. Služkinja je ležala mrtva na tleh, župnik in njegova žena pa sta se valjala v luži krvi. Oba sta še bila živa in so ju takoj spravili v bolnico, kjer ležita v brezupnem stanju, če nista medtem že umrla. Vzrok župnikovega dejanja je ljubosumnost.

— Iz Amerike. Kakor je dognano na podlagi najnovejše statistike, je v Ameriki nenavadno zraslo število premladih zakoncev. Tako je 700.000 zakoncev v Zedinjenih državah sklenilo zakonsko zvezo pod doseganju 16 letom, mnoge države, celo Newyork, pa dovoljujejo zakon celo z 12 leti. — Chicago je vznemirila zločin višjega državnega uradnika Shepkera. Mož je pred kratkim podedoval veliko imetje svojega predavno umrlega sina. Ker se je sinova nenadna smrt zdela ljudem, ki so poznali razmere, sumljiva, so začeli govoriti razne reči o očetu. Nazadnje pa se je dognalo, da je oče svojega sina baš na predvečer poroke okužil z legarjevimi bacili in ga na ta način spravil s sveta. Bacile mu je preskrbel ravnatelj neke šole za bakterijologijo.

— Mač godbe ali: Ne prikupi se za morem! Francoski listi beležijo: Nenačuden uspeh je imel na svoji zadnji turneji mladi ruski violonist Saša Seidel. Ko je prišel na svojem potovanju

k Maorom, so ga načelniki plemen prosili, naj bi jim malo zaigral. »Maori so veliki prijatelji godbe, pripoveduje umetnik, zato me je veselilo, da sem jim lahko ustregel. Igra mi je prinesla nenavadno spoštovanje. Ob velikih in dolgih ceremonijah so me proglasili za dočimnega poglavarja Rankavov, plemena, ki šteje kakih 6000 duš in mi darovali amulet, ki ga še zdaj nosim okoli vratu. Najnevarnejši dar pa me je še čakal. Neki poglavar mi je namreč ponudil, da bi si vzel za ženo dvanajst najlepših devotk njegovega plemena, med njimi poglavarjevo lastno hčerko. Da bi besede potrdil z dejanji, mi je brž pripeljal teh dvanajst le prav malo oblečenih devotk. Te pa so bile tako željne bele ljubezni, da mi ni preostalo drugega ko zbežati. Nočem niti ene ženske, kaj šele dvanajstoro! Tako končuje naš umetnik svoje pripovedovanje.

Zanimivosti.

Vprašanje drugega zakon a, sklenjenega po novi veri.

V naših krajih je veliko zakonskih parov, ki so se vzeli tako, da se je eden izmed zakoncev, ki je bil ločen in katoličan, prestopil na pravoslavlje in se poročil. Pravoslavna cerkev je tak zakon priznala, ali za sodišča, ki sodijo po starih avstrijskih zakonih, je pravno sporen. Ker so bili taki zakoni sklenjeni šele v zadnjih letih, ni prišlo doslej do večjih sporov. V Srbiji pa je bilo vprašanje že ponovno na tapetu in se pravni ter cerkveni krogi kaj čisto bavijo z njim, dasi ne vedo rešitve. Stvar bo urejena z interkonfesionalnim zakonom, ki je v naši državi nujno potreben in katerega ministristvo ver že pripravlja. V Srbiji in Bosni so začeli pravoslavni prestopati v muslimansko vero, samo da niso imeli sitnosti radi ločitve s prvo ženo in zbog dvoženstva. Tako je nedavno preslopil k muslimanom neki stari profesor zgodovinar, ki se je sivo las naveličal ostarele žene in se poročil z mladim dekletom. To so anomalije, ki jih je treba zakonito urediti. Posebno značilen je slučaj bivšega tajnika prometnega ministristva Jovana Petrovića, s katerim se pravkar bavijo beograjski listi. Petrović je l. 1921 zapustil zakonito ženo in dvoje otrok, prestopil v islam in živel v zakonitem braku s Hristino Matić. Po njegovi smrti sta se oglasili obe ženi za pokojnino. Da gre otrokom pokojnina, je nesporno, glede žen pa je ministristvo v zadregi. Pravoslavni krogi trde, da je merodajen državljanski zakonik, ki določa enoženstvo; potentakem bi veljal samo prvi zakon. Muslimani pa povdarjajo, da je bil zakon do cela pravilno sklenjen in ker je muslimanska vera državno priznana, veljajo za državo tudi njeni verski predpisi. — Ministristvo ver, kateremu je ministristvo prometa odstopilo zadevo, si tudi ni znanlo pomagati in zdaj vsi pravni krogi iščejo izhoda iz pravne zagate.

Xavier de Montepin:

Skrivnost rdeče hiše.

Roman iz francoskega življenja. 66 Ko so prispeli k prepadu, so Margerita, Henry in grof izstopili iz sani, katere so pustili pod nadzorstvom slug in se napotili po snegu na rob prepada. Ze so se hoteli vrniti, ko je opazila Margerita na koncu skale nekaj rumenega in zelenega.

— Kaj je to? — je vprašala.
— Cvet, — je odvrnil Henry.
— V marcu? Kako je to čudno! Rada bi videla ta cvet iz bližine, pa ni mogoče.

— Ni mogoče? — je vprašal mladi mož. — Nasprotno, to je kaj lahko — čez 5 minut boste imeli cvet v rokah.

— Salite se, gospod Henry, — je rekla Margerita. — Kaj ne?

— Nikakor ne. Takoj uvidite?

— Toda prosim vas —

— Prosim vas, gospa, nikar ne bodite v skrbeh. Pot do grma ni težka, ko pa sem že tamkaj, se je samo treba prijeti za vejo, se malo nagniti in stvar je gotova.

Margerita je močno prebledela.
— Načelam se, — je začel grof — da se radi te neumnosti ne boste podajali v očitno nevarnost.

Ko je hotel že iti, ga je prijel poveljnik za roko, dočim je rekla Margerita prosoče:

— Rotim vas, gospod Henry —

— Malo potrpljenja, takoj sem pri vas, — je vzkliknil Henry in stekel na rob prepada.

Margerita je občutila, da se ji tresajo noge, oblak ji je zastiral oči, vendar pa je zbrala vso pozornost, da bi ga videla.

Spočetka je bilo vse dobro.

Henry, ki je težko hodil po neravnih tleh, pokritih z debelim snegom, je prispel do grma in se ga oprijel z desnico. Tedaj se je sklonil nad prepad, da bi bil z levico cvet utrgal.

— Tu je! — je vzkliknil in se obrnil nazaj.

Tedaj se je začelo usodno prasketanje. Suhe veje, na katerih je mladenič stal, so se zlomile kakor slama in je Henry padel na dno, kjer je ostal nepremičen v snegu, ki ga je pri padcu potegnil s sabo.

— O Bog, kaj je to! — je vzkliknil poveljnik.

Margerita je bila tako preplašena, da ji ni mogla beseda iz ust. Čutila je samo eno: zdaj je tudi njenemu življenju konec, če je Henry mrtev.

Ljubezen, ki ji je desihdob tlela globoko v sren, se je pojavila nenadoma in z vso silo ter vzplamtela liki kres v njegovem sren. Margerita je pokleknila na kolena in začepetala:

— Jaz ga ljubim, jaz ga ljubim, o Bog, reši ga!

— Margerita, sedaj ni časa za neza-

vest, — je rekel poveljnik in jo prijel za rame. — Radi tvoje kaprice je ubogi Henry nemara mrtev.

Ne pozabite. da dobite pri nakupu blaga nad Din 50 — 10 odstotkov popusta samo pri tvrdki B. VESELINOVIC in drug, Maribor, Gosposka ulica št. 26.

Pohištvo

astna izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi Šercer in drug, Maribor. Votrijska ulica št. 2. 97

Kolje cepano, žagano okroglo, prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25. 236

Erfurtska semena zelenjadna in cvetlična ter zgodnje sadike dobite v vrtnariji Ivan Jemec. Razlagova ul. 11. 503

Lepo vinegradsko posestvo v Mariborski okolici ugodno na prodaj. Dopise pod »Rodovitna zemlja« na upravo. 658

Lepa meblirana soba s posebnim vhom se odda dvema bojsima gospodema. Na l. v upravi. 632

Iščem sebe s hrano, če mogoče pri primorski družini. Poudbe na upravo pod »Miren«. 660

Kompletne novo spalno pohištvo na prodaj za 2450 Din. Mizarstvo, Vrbanova 26. 663

Solčna, lepa soba se odda mirni stranki, Maistrova ulica št. 17/II. vrata 12. 659

Mesarski pes listje barve se je našel v Razvanju št. 92. 665

Novo upeljano!

438 Novo upeljano!

Moške klobuke

najnovejših oblik, po najnižjih cenah kupite pri tvrdki Anica Traun, Maribor Grajski trg 1.

KLUB-BAR

Od 16. do 31. marca

Miss HEDDY DUOPSON, plesalka
Miss Emmy GLAHN Miss Steffi GARDUELLA
TONY HUNTER, „Holland-Singer“

1. APRIL 1.

VELIKA KAVARNA

Gostovanje salonske kapele

F. N. Kozel iz Brna

in Balalajka-virtuoz VLADIMIR PIQUE

KLUB-BAR

ŽIVE UMETNINE

Porcelanasti kipi v najvišji umetniški popolnosti
„Fris“ — „Godba“ — „Jesenska vaza“ — „Čaščenje umetnosti“ — „Ob vodnjaku“ — „Pomlad“ — „Diana na lovu“ — „V zimi“. 491

Flor nogavice Din. 38

Anica Traun, Maribor

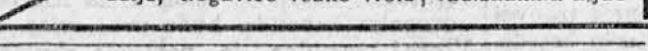
Grajski trg 1.

nudi najceneje 640

SEVER & Co., Ljubljana.

Prepričal se je že ves Maribor z okolico, da se kupi pri Igo Baloh, Gosposka ulica 15 najcenejši! Palice, dokolenice, pleteno pohištvo in stojala, lesenino in dr. galanterijske predmete, nadalje klobuke 90 in 120 Din dalje, srajce 90 Din dalje, nogavice vsake vrste, tuziznamka kjuč

Kot

Pisarniški praktikant

najde v industrijskem podjetju mladenič, dovteten, z lepim rokopisom, dober računar, dobro namreščenje ter mu je isto pri porabljenosti stalna služba. Ponudbe pod »Pošten« na upr. lista.

Lažnjivec je vsakdo, kdor trdi da tvrdka 400

A. VICEL,

MARIBOR, Glavni trg 5

ni znižala za 20% cene, vse kuhinjske posode, kakor: emajlirane, pločevinaste, težke znamke „Herkules“ ter lažje vrste, češkega proizvala, lite, železne, posteljene in prvostne duplo težke aluminijve posode iz prvostnih tovarn, k temu porcelanaste, kamenite in steklene robe itd. Toraj si lahko danes vsaka, tudi najrevnejša gospodinja nabavi to blago. Prej nego kupiš pri konkurenci, informiraj se pri tej tvrdki o cenah!

Koruzo

oves

prodaja najceneje vsako količino

„Zitarica“

MARIBOR, Aleksandrova c. 36.

Ne pozabi naročnine!